

Sirkü No: 2018/42

KONU: Uyumlu İşverenlere Borçlarını Uygun Koşullarda Taksitlendirme İmkânı

Sosyal Güvenlik Kurumunun yayımladığı 2018/39 sayılı Genelgesi ile elde olmayan nedenlerle 1.1.2018 tarihinden başlamak üzere son bir yıl içinde borçlarını ödeyememiş olan uyumlu prim borçlularının borçlarını gecikme zammı ve gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE oranlarıyla basit usulde güncelleştirilerek zor durum derecesine göre taksitlendirerek ödeme imkanı tanınmıştır.

1 – Uyumlu Prim borçlularının belirlenmesi:

a- Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmak;

Borçlunun ticari, zirai veya mesleki faaliyetleri nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyetinin ve bunu vergi dairesinden alacakları vergi mükellefiyet türü ve gelir unsurunu gösterir belge ile ispatlamaları şarttır. Aksi takdirde uyumlu prim borçlusu olmadığından borçlarının 6183 sayılı Kanununun 48/A maddesi kapsamında tecil ve taksitlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

b- SGK ünitesi nezdinde en az 3 yıldır tescilli bir işyerinin bulunması;

Borçlunun aynı SGK ünitesince takip edilen birden fazla işyerinin olması durumunda başvuruda bulunulan SGK ünitesince takip edilen en az bir işyerinin başvuru tarihinden geriye doğru en az 3 yıl önce SGK' da tescil edilmiş olması gerekmektedir. (Değerlendirme yapılırken farklı icra takip birimine bağlı SGM'lerin görev alanındaki işyerleri birlikte değerlendirilmemektedir.)

c- SGK ünitesi nezdinde işyerlerinin tamamında son 3 yıl içinde verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin ve muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin süresinde verilmiş olması;

Tecil ve taksitlendirme başvuru tarihi itibarıyla geriye doğru 3 yıl boyunca o SGK ünitesindeki (icra takip yönünden bu üniteye işlem gören diğer sosyal güvenlik merkezleri dâhil) işyerlerinin tamamında (borcu olmayan işyerleri de dahil) asıl aylık prim ve hizmet belgelerinin ve muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin süresinde verilmiş olması şarttır.

d- Tecil ve taksitlendirme başvuru tarihi itibarıyla 1 yılı geçmiş borcunun bulunmaması;

6183 sayılı Kanununun 48/A gereği 1/1/2018 tarihinden itibaren vadesi gelen borçlar madde kapsamında değerlendirileceğinden 2017 Aralık ve takip eden aylara ilişkin borçlar 48/A maddesi kapsamına alınacaktır. Dolayısıyla, 2017/Kasım ve öncesine ait borçlar 48/A maddesi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Örnek : 10/09/2019 tarihinde borçlarını 48/A kapsamında taksitlendirmek için müracaat eden bir işverenin geriye doğru 1 yılın başlangıcı olan 10/09/2018 tarihi itibarıyla yasal ödeme vadesi geçmemiş olan 2018/08 ve sonrası aylara ilişkin sosyal sigorta primleri ile işsizlik sigortası primlerinden kaynaklanan borçları 48/A maddesi kapsamındadır. Şayet, bu işverenin 2018/08 öncesi kapsama giren borcunun bulunması halinde borç türüne bakılmaksızın hiçbir borcu 48/A maddesi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

e- Mali açıdan “çok zor durumunun” tespiti;

6183 sayılı Kanununun 48/A maddesi uyarınca yapılacak tecil ve taksitlendirme işlemlerinde, borçluların “çok zor durum” halinde kabul edilebilmesi için;

- Nakit oranının 0,1 veya 0,1’den küçük olması,
- Likidite oranının 0,7 veya 0,7’den küçük olması,
- Kaldıraç oranının 0,7 veya 0,7’den büyük olması

şartlarının bir arada bulunması gerekmektedir. Söz konusu 3 şartın birlikte sağlanamaması halinde ise tecil ve taksitlendirme talepleri reddedilir.

f- Çok Zor Durum Derecesi ve çok Zor Durum Derecesine göre yararlanılacak tecil süresi ve tecil faiz oranının belirlenmesi

Söz konusu 3 şartı birlikte sağlayan borçluların çok zor durumda oldukları kabul edilerek aşağıda belirtilen likidite ve kaldıraç analizi tablolarına göre ayrı ayrı tespit edilen dereceler toplanarak “Çok Zor Durum Derecesi” bulunur.

Likidite Analizi Tablosu	
Derece	Oran
(L)	(X)
1	$0,6 < X < 0,7$
2	$0,5 < X < 0,6$
3	$0,4 < X < 0,5$
4	$0,3 < X < 0,4$
5	$X < 0,3$

Kaldıraç Analizi Tablosu	
Derece	Oran
(K)	(Y)
1	$0,7 < Y < 0,8$
2	$0,8 < Y < 0,9$
3	$0,9 < Y < 1$
4	$1 < Y < 1,1$
5	$1,1 < Y$

Çok zor durum derecesine göre azami tecil süresi ile 6183 sayılı Kanununun 48 inci maddesine göre belirlenen tecil faizinin (Yürürlükteki Tecil Faiz Oranı = TFO) belirli bir yüzdesi esas alınarak bulunan faiz oranı “Tecil Süresi ve Faiz Oran Belirleme Tablosu ”ndan tespit edilir. (Belirtilen süreler azami tecil ve taksitlendirme süreleri olup tecil ve taksitlendirmeye yetkili makamlarca daha az süreli tecil ve taksitlendirme yapılabilir.)

Prim borçlarına uygulanmış olan gecikme cezası ve gecikme zammı yerine Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) oranları basit usulde uygulanacak.

Prim borçlarının taksitler halinde ödenmesinde yıllık % 22 olan tecil faizi çok zor durum derecesine bağlı olarak %1,1 ila %16,5 arasında değişen oranlarda uygulanabilecek.

Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu		
Çok Zor Durum Derecesi (L+K)	Azami Tecil Süresi	Tecil Faiz Oranı
2 - 3	18 aya kadar	TFO x 0,75
2 - 3	12 aya kadar	TFO x 0,7
2 - 3	6 aya kadar	TFO x 0,65
4 - 5	24 aya kadar	TFO x 0,7
4 - 5	18 aya kadar	TFO x 0,6
4 - 5	12 aya kadar	TFO x 0,5
4 - 5	6 aya kadar	TFO x 0,4
6 - 7	36 aya kadar	TFO x 0,7
6 - 7	24 aya kadar	TFO x 0,6
6 - 7	18 aya kadar	TFO x 0,5
6 - 7	12 aya kadar	TFO x 0,4
6 - 7	6 aya kadar	TFO x 0,3
8 - 9	48 aya kadar	TFO x 0,6
8 - 9	36 aya kadar	TFO x 0,5
8 - 9	24 aya kadar	TFO x 0,4
8 - 9	18 aya kadar	TFO x 0,3
8 - 9	12 aya kadar	TFO x 0,2
8 - 9	6 aya kadar	TFO x 0,1
10	60 aya kadar	TFO x 0,5
10	48 aya kadar	TFO x 0,4
10	36 aya kadar	TFO x 0,3
10	24 aya kadar	TFO x 0,2
10	18 aya kadar	TFO x 0,15
10	12 aya kadar	TFO x 0,1
10	6 aya kadar	TFO x 0,05

g- Sigortalı Çalıştırma Yönünden Faal İşveren Olması Ya Da Borcun 4/B Sigortalılıktan Kaynaklanması Halinde Sigortalılığın Devam Ediyor Olması :

Borcun ünite de tescilli işyerlerinden kaynaklanması halinde, tecil ve taksitlendirme talep tarihi itibarıyla ünite deki işyerlerinden en az bir tanesinin faal olması (sigortalı çalıştırmaya devam etmesi) gerekir. Borçlunun o ünite de birden fazla işyerinin bulunması halinde bir işyeri bakımından bu şartın sağlanmış olması yeterlidir.

Borcun 4/b sigortalılığından kaynaklanması halinde ise talep tarihinde bu statü deki sigortalılığının terk edilmemiş olması gerekmektedir.

Borçlunun 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi (4/b) sigortalı olması yanında işveren sıfatının da bulunması durumunda 4/b sigortalılığından kaynaklanan borcu ile işveren olmasından kaynaklanan borçları ayrı ayrı değerlendirilecektir.

4/b sigortalılığı yönünden aktif olunmasına rağmen işverenlik yönünden faal olunmaması (sigortalı çalıştırılmaması) halinde sadece 4/b sigortalılığından kaynaklanan borçlar için başvurulabilecektir.

4/b sigortalılığı devam ederken başka bir işyerinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi çalışılması halinde 4/b sigortalılığından kaynaklanan borçlar için başvurulabilecektir.

2 – Kapsama Giren Borç Türleri :

1/1/2018 tarihinden itibaren vadesi gelen ve tecil talep tarihi itibarıyla 1 yılı aşmayan;

- Sosyal sigorta primleri,
- İşsizlik sigortası primleri ve
- İdari para cezası ile bunlara ilişkin
- Gecikme cezası ve
- Gecikme zammı

6183 sayılı Kanunun 48/A maddesi kapsamında tecil ve taksitlendirilebilecektir.

3 –Tecil ve taksitlendirmeler ile yapılandırmalar devam ederken oluşan cari ay prim borçları :

6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesi ile 48/A maddesine göre tecil edilen veya özel kanunlara göre ödeme planına bağlanan borcun bulunması 48/A maddesinden yararlanılmasına engel teşkil etmez.

48'inci madde kapsamında tecil ve taksitlendirmesi devam ederken ödenmeyen cari ay primlerinin 48/A maddesi kapsamında taksitlendirilmesinin talep edilmesi halinde cari ay primlerinin 48/A maddesi şartlarını taşıması koşuluyla taksitlendirme süresi içinde bir defaya mahsus olmak üzere 48/A maddesi kapsamında taksitlendirilebilecektir.

4 – Tecil ve Taksitlendirme Başvuruları :

Borçluların bağlı buldukları sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine, Genelge ekinde belirtilen başvuru belgeleri ile birlikte yazılı olarak başvurmaları gerekir.

Borçlunun bu kapsamda birden fazla sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezi tarafından takip edilen borcunun bulunması halinde yazılı başvurular işyerlerinin/sigortalıların icra takip işlemlerinin yürütüldüğü ünitelere ayrı ayrı yapılır.

Kapsama giren borç türlerinin tamamı için tecil talebinde bulunulması gerekir.

5 – Teminat ve teminat aranmayacak durumlar :

Tecil ve taksitlendirmeye konu borç toplamının işyeri ve borç türüne bakılmaksızın 500.000 (beşyüzbin) Türk Lirasını (bu tutar dâhil) aşmaması şartıyla tecil edilecek borçlar için teminat aranmayacaktır.

Tecil ve taksitlendirilecek Kurum alacaklarının toplam tutarının 500.000 (beşyüzbin) Türk Lirasını aşması durumunda, gösterilmesi zorunlu olan teminat tutarı 500.000 (beşyüzbin) Türk Lirasını aşan kısmın %25'i kadardır. 60 aya kadar tecil ve taksitlendirme yapılabilecek. Ayrıca, alınacak teminat tutarının tespitinde, gecikme cezası ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE tutarı dikkate alınacaktır

Örnek: Borçlu (B), 2018/01-02-03-04-05 aylarına ilişkin sosyal sigorta priminden olan 800.000TL asıl, 200.000 TL gecikme cezası ve gecikme zammı olmak üzere toplam 1.000.000 TL borcunun 48/A maddesine göre 18 ay süreyle tecil ve taksitlendirilmesi amacıyla bağlı bulunduğu Rüzgarlı SGM'ye 27/12/2018 tarihinde müracaat etmiştir. Gecikme cezası ve gecikme zammı yerine hesaplanan Yİ-ÜFE tutarı 50.000 TL'dir. Bu durumda tecil edilecek borç için asgari $[(850.000-500.000) = 350.000] \times 0,25 = 87.500$ TL değerinde teminat gösterilmesi gerekir.

6 – Gecikme cezası ve gecikme zammı :

6183 sayılı Kanunun 48/A maddesi uyarınca yapılacak tecil ve taksitlendirme işlemlerinde, 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinde belirtilen ve tecil başlangıç tarihine kadar hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı oranı yerine Türkiye İstatistik Kurumunun yayımladığı Yİ-ÜFE aylık değişim oranları basit usulde uygulanacaktır.

Yİ-ÜFE aylık değişim oranlarının eksi değer çıkması durumunda bu oranlar da hesaplamada eksi değer olarak dikkate alınacaktır. Hesaplamaya konu döneme ilişkin olarak Yİ-ÜFE aylık değişim oranlarının toplamı eksi değer olduğu takdirde gecikme cezası ve zammı yerine alınması gereken Yİ-ÜFE tutarı sıfır kabul edilecektir.

7 – Teminat olarak gösterilen taşınır ve taşınmazların değer tespitleri :

Tecil ve taksitlendirme işlemlerinde teminat olarak taşınmaz gösterilmiş ise değer tespitlerinde;

- a) SGK teknik elemanlarınca düzenlenen raporlar,
 - b) Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde yetkilendirilmiş değerlendirme uzmanları veya değerlendirme şirketleri tarafından düzenlenen raporlar,
 - c) Ticaret, Sanayi ve Deniz Ticaret Odaları ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları veya bunların bağlı olduğu birlik yönetimlerinde bilirkişilik, eksperlik ve hakemlik yapma yetkisi verilenler tarafından düzenlenen raporlar,
 - d) Bankalar ve sigorta şirketleri tarafından yaptırılan değer tespitine ilişkin raporlar,
 - e) Hukuk mahkemelerince tayin edilmiş bilirkişilerce düzenlenen raporlar,
- esas alınır.

Gösterilen teminat taşınır ise, SGK icra memurunca değer tespiti yapılır. Taşınırın niteliğine göre gerek görülmesi halinde bilirkişilere değer tespiti yaptırılır veya ilgili meslek ve esnaf odalarından görüş alınır ya da emsal malların piyasa araştırması yaptırılır.

8 – Teminat ve taksitlendirmelerde şahsi kefalet :

- Tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan borçluların hacze kabil bir malının bulunmaması,
- Yapılan takipler sonucunda haczolunmuş mallarının SGK alacağıının tamamını karşılar nitelikte olmadığıının tespit edilmesi,
- Borçluların 6183 sayılı Kanununun 10 uncu maddesindeki teminatları da sağlayamamaları durumunda,

SGK alacağını karşılayacak tutarda mal varlığının olduğu anlaşılın muteber bir üçüncü şahıstan noterden tasdikli şahsi kefalet senedi alınmak suretiyle tecil ve taksitlendirme işlemi yapılabilir.

9 – Taksit süreleri, tecil ve taksitlendirmenin başlaması :

Taksitler aynı yapılandırmalarda olduğu gibi, aylık dönemler hâlinde eşit olarak ödenir. Ancak borçlularca kademeli ödeme planında ısrar edilmesi ve SGK ünitesince borçlunun taksitlerini eşit olarak ödeyemeyecek durumda olduğuna kanaat getirilmesi halinde, en fazla ilk altı taksit, eşit taksitlere bölünmüş ödeme planındaki taksit tutarının %50'sinden az olmamak kaydıyla kademeli olarak tecil ve taksitlendirilebilir.

Tecil ve taksitlendirme, tespit edilen taksit sayısına göre hesaplanan ilk taksit tutarının tamamının ödendiği tarihte başlar.

10 – Tecil ve taksitlendirmelerde şartlarına uyulmaması :

İkiden fazla aylık taksitin süresinde ve tam olarak ödenmemesi halinde tecil ve taksitlendirme işlemi bozulur. Ancak tam olarak ödenmeyen en fazla iki taksitin en geç son taksit süresine kadar (bu tarih dâhil) tam olarak ödenmesi halinde tecil ve taksitlendirme işlemi bozulmaz.

Bir takvim yılında ikiden fazla cari ay priminin süresinde ve tam olarak ödenmemesi halinde tecil ve taksitlendirme işlemi bozulur. Bir takvim yılında tam olarak ödenmeyen en fazla iki cari ay priminin son taksit süresini geçmemek kaydıyla borç dönemini izleyen takvim yılı sonuna kadar tam olarak ödenmesi halinde tecil ve taksitlendirme işlemi bozulmaz.

11 – Tecil ve taksitlendirmelerde bozulduğunun kesinleşmesi :

Tecil ve taksitlendirmeye ait üç taksitin süresinde ve tam olarak ödenmemesi sonucu ödenmeyen üçüncü taksitin ödeme süresini izleyen 30 gün içinde taksitlendirmenin ihyası yönünde üniteye yazılı başvuru yapılmaması veya ihya başvurusu yapılmasına rağmen bu süre içerisinde ödenmeyen tüm taksitlerin tecil faiziyle birlikte tamamının ödenmemesi halinde tecil ve taksitlendirme işlemi bozulacaktır.

Tecil şartlarına uyulmaması nedeniyle muaccel olan SGK alacağı, bozulma şartının oluştuğu (alacağın muaccel olduğu) tarihten itibaren 30 gün içinde yazılı olarak talep edilmesi ve ödenmeyen taksitlerin tecil faiziyle birlikte ve/veya cari ay primlerinin tamamının bu sürede ödenmesi halinde tecil ve taksitlendirme işlemi geçerli sayılır. Aylık taksitin ve/veya cari ay priminin ödenmemesi nedeniyle bozulan tecil ve taksitlendirme işleminin geçerli sayılması hâlinde en fazla iki kez yararlanılabilir.

Taksitlendirmenin yapıldığı ünite itibarıyla, tecil şartlarına uyulmaması nedeniyle tecil ve taksitlendirme işleminin bozulması halinde tecil talep tarihinden itibaren 5 yıl geçmedikçe hangi borç türünden olursa olsun 6183 sayılı Kanunun 48/A maddesinden yararlanılamaz. Söz konusu haktan 5 yıl geçmedikçe yararlanamama durumu tecil ve taksitlendirmenin yapıldığı her bir ünite itibarıyla ayrı ayrı uygulanacaktır.

12 – Ödemeler nispetinde hacizlerin kaldırılması, teminatın iadesi ve teminat değişikliği :

Borçlunun malları üzerine haciz tatbik edildikten sonra söz konusu borcun tecil ve taksitlendirilmesi halinde, daha önce haczedilmiş malları, tecil ve taksitlendirilen borçları için değerleri tutarınca teminat yerine geçer.

Tecil ve taksitlendirme işleminden önce uygulanan ve tecile konu alacağın tamamını karşılayacak değerde olan hacizler ile alınmış olan teminatlar üzerindeki hacizlerden bir kısmının borçlu tarafından daha sonraki bir tarihte kaldırılmasının veya iadesinin istenmesi durumunda, talep tarihine kadar olan taksit tutarlarının ve cari ay primlerinin ödenmiş ve daha önce alınmış olan teminatın bölünebilir nitelikte olması durumunda ödenen miktarı aşmamak kaydıyla tecil ve taksitlendirilen borçtan fazlaya ilişkin teminatlar üzerindeki hacizler kaldırılır veya iade edilir.

Tecil ve taksitlendirme için alınmış teminatlarda değişiklik talep edilmesi halinde, değişiklik talep edilen tarihe kadar olan taksitler ile cari ay primlerinin ödenmiş olması kaydıyla, borçlunun verdiği teminat, tamamen aynı değerde ve aynı nitelikte veya paraya çevrilmesi daha kolay başka teminatlarla değiştirilebilir.

13 – Haczedilen malın satışına muvafakat :

Hacizli malın, Kanuna göre belirlenen değerinin yarısından az olmamak üzere satış bedelinin yarısının Kuruma ödenmesi kaydıyla bu malın borçlu tarafından satışına Kurumca izin verilebilecek.

Borç miktarı 2.000.000 TL ve altında ise satışına izin verilecek malın değeri konusunda Kanunda sınır konulmamıştır.

Borç miktarı 2.000.000 TL'nin üzerinde ise satışına izin verilecek malın Kanuna göre belirlenen değeri 2.000.000 TL'yi aşmamalıdır.